

Bùng nổ sự phạm- nhóm 1 - Bùng nổ sự phạm, ôn giáo dục học trung học

Supply chain management (Trường Đại học Đồng Tháp)

GIÁO DỤC HỌC TRUNG HỌC- nhóm 1

Chủ đề : Bùng nổ tư phạm

Khái niệm:

Bùng nổ là phương thức tác động vào đối tượng với hiệu lực mạnh, bất ngờ trong những tình huống có vấn đề nhằm gây nên hiện tượng “sốc” mới, mạnh mẽ, bất ngờ để làm thay đổi mạnh mẽ các trạng thái, quá trình tâm lý của đối tượng về nhận thức, tình cảm, hành vi, thói quen...

Bùng nổ tư phạm là nghệ thuật giáo dục tác động vào đối tượng có vấn đề đặc biệt tốt hoặc chưa tốt, về bản chất đó là tác động tay đôi nhưng sử dụng với cường độ tác động mạnh, bất ngờ vào quá trình hưng phấn hoặc ức chế của hoạt động sinh lý thần kinh dẫn tới thay đổi của quá trình tâm lý, các trạng thái, thế giới quan, lý tưởng... và hành vi của cá nhân.

Bản chất:

Bản chất của bùng nổ là quá trình tạo ra tình huống có vấn đề với kỹ thuật mới lạ, bất ngờ. Quá trình đó làm bùng nổ nhận thức, tình cảm, làm trỗi dậy quá trình tự nhận thức định hướng sâu sắc các giá trị chân – thiện – mỹ. Bùng nổ dựa trên cơ chế tâm lý của hưng phấn và ức chế, sự chuyển đổi cảm xúc ở đối tượng bùng nổ.

Phương pháp

1. Căn cứ vào hoạt động tinh thần của chủ thể hoạt động

1) BN bằng xúc cảm, tình cảm là thủ thuật dùng sức mạnh của xúc cảm, tình cảm làm rung động, để lại dấu ấn rất sâu sắc tới định hướng nhận thức, hành vi của đối tượng.

2) BN bằng trí tuệ là thủ thuật dùng sức mạnh trí tuệ để làm bùng tỉnh nhận thức nhằm định hướng hành động đúng đắn hơn ở đối tượng.

2. Căn cứ vào hình thức truyền đạt

1) BN thông qua viết là thông qua thủ thuật, thủ pháp viết tác phẩm (như: Đường Kách mệnh, Tuyên ngôn độc lập, Di chúc...), bài báo (Tố cáo bọn đế quốc bóc lột nhân dân thuộc địa...), bức thư (Gửi Loclec, Salăng - bức thư địch vận có một không hai..... tác động mạnh mẽ, tạo dấu ấn đặc biệt ở đối tượng. Với nội dung sâu sắc, nghệ thuật thể hiện độc đáo, đọc những tác phẩm của Người ta như được liên hoàn trong những cú «sốc» thức tỉnh, bừng sáng chân, thiện, mỹ.

2) BN thông qua nói là thuật trò chuyện, giao tiếp hàng ngày giữa Bác với mọi người, trong các buổi tọa đàm với tập thể, nói chuyện, diễn thuyết về một chủ đề lớp chính huấn, những bài phát biểu, tham luận ở các diễn đàn của thế giới cho đến «lời kêu gọi toàn quốc kháng chiến»; «Tuyên ngôn độc lập»... tạo nên giá trị tác động lớn, đánh dấu mốc son cho lịch sử dân tộc và mang tầm thời đại.

3) BN thông qua hành động là dùng hành vi, hoạt động khiến đối tượng tôn vinh, kính phục làm theo.

3. Căn cứ vào logic quá trình nhận thức

1) BN đi từ cụ thể, nhỏ đạt đến chân lý, giá trị lớn là thủ thuật dùng trường hợp cụ thể, điển hình giúp đối tượng ngộ ra chân lý mà thay đổi nhận thức, hành vi.

2) BN đi từ trừu tượng đến cụ thể là từ một kết luận, chân lí nêu ra với nghệ thuật dẫn dắt để đối tượng kiểm nghiệm cụ thể trong thực tiễn nhằm thay đổi nhận thức, hành vi.

4. Căn cứ vào mức độ hiệu quả

1) BN bậc thấp là thủ thuật tác động tạo ấn tượng, đạt mức độ nhất định trong thay đổi nhận thức, hành vi của đối tượng. Mỗi lời nói, hành động sống của Hồ Chí Minh là sự tác động BN loại này.

2) BN bậc cao là thủ thuật tác động vào đối tượng với hiệu lực mạnh, bất ngờ nhằm gây nên hiện tượng “sốc” để thức tỉnh, lắng đọng những bài học sâu sắc khắc vào tâm trí, trở thành kim chỉ nam cho hành động, định hướng giá trị sống

3) BN tích cực là thủ thuật tác động vào đối tượng tạo nên hiệu quả tốt không có tác dụng phụ.

5. Dựa vào phương tiện chuyển tải tác động BN

1) BN trực tiếp là thủ thuật Hồ Chí Minh tác động trực tiếp vào đối tượng thông qua lời nói, về hành vi... làm thay đổi đối tượng như mong ý muốn.

2) BN gián tiếp là dùng đối tượng đã được nhận kết quả BN để tác động vào đối tượng khác, tạo nên sự lây lan kết quả rộng rãi, cấp số nhân, trong tập thể, xã hội.

6. Dựa vào phương thức tạo giá trị

1) BN bằng cái tốt là Bác dùng hình tượng, tấm gương, hình ảnh, hành động mang giá trị cao đẹp (gương người tốt, việc tốt, trong chiến đấu, sản xuất...) tác động làm thay đổi nhận thức, hành vi ở đối tượng. Như năm 1964, tại Hội nghị phụ nữ 5 tốt họp tại Thủ đô, Bác Hồ biểu dương cụ Lê Thị Hoan - một người bình thường đã làm chấn động lòng người... (6; 101-107).

2) BN bằng vạch trần cái xấu: Bác dùng những thủ thuật vạch trần âm mưu, thủ đoạn xấu xa, độc ác của quân thù, phản ánh số phận bần cùng, tang tóc, đau thương của người dân thuộc địa, Việt Nam... để thức tỉnh mọi người đồng lòng đứng lên làm cách mạng. Đọc «Bản án chế độ Thực dân Pháp», «Hồ Chí Minh toàn tập»..., chúng ta bị những cú sốc đau thương tặn cùng về số phận của người dân An Nam, thuộc địa bị áp bức, bóc lột.

3) BN bằng cái hài là dùng nghệ thuật hài hước để tác động nhằm thay đổi nhận thức, hành vi, tạo dấu ấn ở đối tượng. Nhiều câu chuyện hài hước của Bác rất độc đáo như: «Tôi vẽ râu cho chú», «Bác khen nhà văn Hồ Phương vẽ chân dung Bác», «Không có chỗ cho bác gái đứng à» «con cá gỗ»... Ví dụ, lần Bác đi thăm viện Tự động hóa ở Liên Xô được viện trưởng giới thiệu nhiều máy móc điều khiển tự động. Nghe xong Bác nói: Ở Việt Nam nhà nào cũng có. Người phiên dịch không dám dịch hỏi lại. Có phải Bác nói ở Việt Nam nhà nào cũng có? Đúng. Dịch xong mọi người ngơ ngác, viện trưởng ngạc nhiên. Thưa Chủ tịch ở Việt Nam máy tự động nhiều thế kia à. Nhà nào cũng có, nhưng phụ nữ điều khiển nam giới. Dịch xong, mọi người cười ồ lên. Một cán bộ của nước bạn nói: Tôi thật bái phục tài hài hước của Bác.

Bác Hồ rất uyên bác, sáng tạo khai thác các tầng bậc giá trị trong nghệ thuật BN để thanh lọc, định hướng, kích thích, phát huy con người đi đến tận cùng chân, thiện, mỹ.

7. Dựa vào cách thức thực hiện

- 1) BN bằng đàm thoại là thuật trò chuyện, trao đổi giữa chủ thể với đối tượng trong cuộc sống, hoạt động tập thể mới lạ, độc đáo tạo ấn tượng làm thay đổi nhận thức, hành vi của đối tượng.
- 2) BN bằng giảng giải là cách giải thích, chứng minh vấn đề thấu lí, đạt tình tạo ấn tượng làm thay đổi nhận thức và hành động ở đối tượng.
- 3) BN bằng kể chuyện là nghệ thuật kể những câu chuyện tạo ấn tượng độc đáo làm thay đổi nhận thức và hành vi ở đối tượng. Bác Hồ đã sử dụng rất phong phú những câu chuyện đông tây, kim cổ đến những câu chuyện về gương người tốt, việc tốt hàng ngày để giáo dục con người rất thành công. Điển hình như chuyện “Cái đuôi Tôn Ngộ Không”, «Việt Vương - Câu Tiễn», chuyện Thánh Gióng, Kim Đồng, chuyện Bành Hương, Banzắc bắt trộm. Với nội dung hấp dẫn, nghệ thuật kể đặc sắc, những câu chuyện của Bác có hiệu lực tác động giáo dục rất sâu sắc.

8. Dựa vào tần số, số lượng tác động

- 1) BN đơn là chỉ có một tác động BN nhằm thay đổi nhận thức, hành vi của đối tượng. Nhiều lời, việc làm của Bác đều trở thành một tác động BN đến đối tượng ở dạng này.
- 2) BN liên hoàn là nhiều tác động theo chiến thuật trong khoảng thời gian nhất định nhằm thay đổi nhận thức, hành vi của đối tượng
→ Vận dụng các loại BN của Hồ Chí Minh trong giáo dục phù hợp đối tượng, điều kiện, hoàn cảnh cụ thể là rất hữu ích. Tuy nhiên, cách tiếp cận nêu trên chỉ mang tính tương đối, giữa các loại này có sự giao thoa, vì trong thực tiễn sử 3 trên dụng Hồ Chí Minh thường phối hợp nhiều PP giáo dục khác nhau.

*Ngoài những phương pháp giáo dục trên, giáo viên chủ nhiệm cần trau dồi, nắm vững và biết sử dụng các phương pháp khác như: Giáo dục bằng truyền thống, giáo dục bằng hệ thống viển cảnh, giáo dục bằng kỉ luật sinh hoạt,... đó là những phương pháp giáo dục hành vi đạo đức, nhân cách học sinh rất có hiệu quả. Để công tác chủ nhiệm lớp ở trường tiểu học đáp ứng yêu cầu nâng cao chất lượng giáo dục thì một trong những kĩ năng quan trọng nhất của người giáo viên chủ nhiệm là nắm vững tâm lý học sinh.

Vì vậy, một sự định hướng đúng đắn để giúp các em hình thành tính cách của mình mai này, là điều hết sức quan trọng khi các em còn ngồi trên ghế nhà trường.

Không chỉ truyền đạt kiến thức trong học tập, các em cần được trao đổi mọi điều về chính bản thân, về những gì chân – thiện – mỹ trong cuộc sống.

Đằng sau tất cả mọi kiến thức, kĩ năng cần trang bị và rèn luyện, còn lại là một yêu cầu tuy không được đặt ra trong các văn bản nhưng nó lại chi phối tất cả, đó chính là cái tâm của người giáo viên. Không có một tấm lòng, mọi công việc sẽ chỉ là

hình thức. Và như vậy, yêu thương chăm sóc các em không chỉ là mệnh lệnh mà còn là một nhu cầu không thể thiếu của trái tim người giáo viên chủ nhiệm.